

MORILE DIN SCHEI

MOARA LUI ȘERBAN –

Una din morile care au mai „supraviețuit” până în zilele noastre este moara din spatele fostei cabane Pietrele lui Solomon, pe care mulți dintre

noi am mai prins-o funcționând ca restaurant. Astăzi e în paragină. Roata morii era amplasată în spatele clădirii și funcționa pe apa unui canal deviat din pârâul ce curgea de la Pietrele lui Solomon. Clădirea se găsește pe strada Podul Crețului la nr. 123 și era cunoscută ca „Moara lui Șerban”. În harta întocmită în anul 1859 moara este numită “Mahl Muhle das Sorban David” și reiese că era proprietatea familiei Șerban, ca și morile din aval: Moara lui Gheorghe Șerban și moara lui Andrei Șerban.

PRIMA MOARĂ –

Rămasă doar în memoria bătrânilor, prima moară era situată în apropiere de Pietrele lui Solomon, la întâlnirea a două cursuri de apă ce veneau din amonte, pe partea dreaptă a râului care coboară de la locul

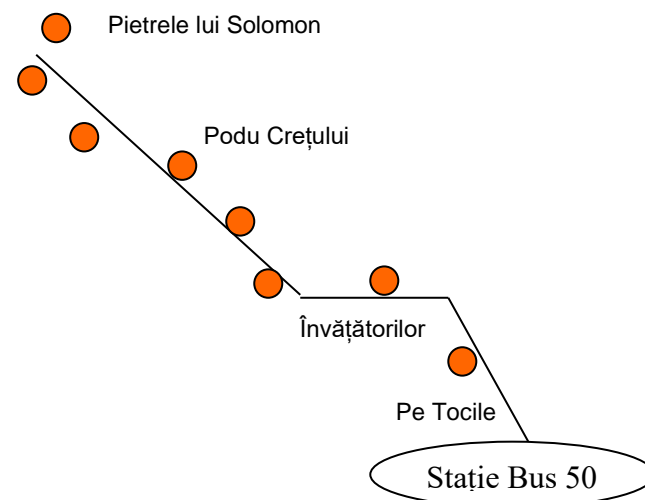
numit Dintre Pietre (sub cascadă). Unul dintre cursuri coboară în cascadă și se întâlnește cu al doilea curs ce vine din Valea Oabărului. Cândva, în trecut, au existat câteva gospodării mai sus de restaurantul de la Pietrele lui Solomon. Gospodăriile au fost demolate pentru construirea drumului forestier spre Poiana Brașov. Moara a aparținut familiei Șerban.

MORILE DIN SCHEI

MORILE DIN SCHEII BRAȘOVULUI

În Scheii Brașovului funcționau în trecut 15 mori. Azi mai există o singură clădire care a fost moară și care acum este rezidențială. Morile au avut o mare importanță economică, dând Scheiului renumele de „grâнарul Brașovului”, care aproviziona cetatea Brașovului cu făină de toate tipurile. Morile funcționau pe cursuri de apă naturale (un pârâu curge și azi spre Pietrele lui Solomon) și pe canale forțate construite de locuitori pe curbele de nivel ale dealurilor de lângă albia pârâului. Unele mori aveau și „vâltori”, în care se spălau rufe. Vizitatorii pot vedea morile așa cum apăreau ele în fotografiile de epocă, află povestea lor și văd locul în care unde funcționau morile în trecut. Mai exact, în apropierea locațiilor fostelor mori sunt instalate stative de lemn cu fereastră prin care se vede exact locul în care era amplasată moara, pe fundalul peisajului natural din prezent. Pe piciorul stativului este postată povestea morii.

Traseul Morilor de altă dată pornește de la stația Bus 50/51/52 de la Biserica Sf. Treime și urmează străzile Pe Tocile, Învățătorilor și Podu Crețului și se încheie la valea de la Pietrele lui Solomon.

Asociația Împreună pentru Dezvoltarea Comunității

Str. Cerbului nr. 20, 500015 Brașov
Telefon: 0268-415033, 0727-833101
E-mail: asoidc@yahoo.com, www.asoidc.ro

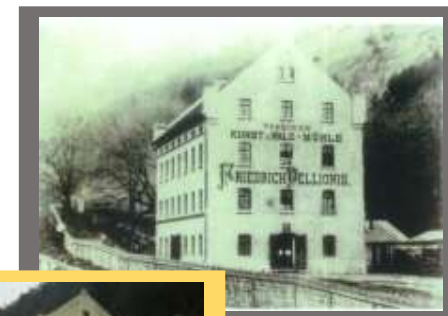

Trust for Civil Society
in Central and Eastern Europe

**CARTIERUL MEU, CASA MEA -
IDENTITATEA VECINĂȚĂII**

TRASEUL MORILOR din SCHEI

Proiectul **Cartierul meu, casa mea- identitatea vecinătății** propune promovarea cartierului Schei din Brașov ca destinație turistică, prin amenajarea traseului de vizitare cu fostele mori, care au asigurat de-a lungul timpului, bunăstarea întregii cetăți a Brașovului

Proiect realizat cu sprijinul financiar al Fondului pentru Inovare Civică, un program dezvoltat de Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile în parteneriat cu Romanian-American Foundation și Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe, sponsor Raiffeisen Bank

MORILE DIN SCHEI

MOARA COMUNALĂ –

Pe drumul actual ce coboară de la Pietrele lui Solomon după fostul restaurant, la o distanță de aproximativ 50 metri, a existat o moară, cunoscută ca „Moara comună”. Locul unde a existat moara este încă vizibil, deoarece se mai disting încă urmele fundației de piatră. Pe frontispiciu, între ferestrele de pe fațada clădirii, exista o emblemă interesantă: o roată de moară bătută cu ținte, susținută de doi lei, iar în interiorul roții era o cruce. Deasupra se distingeau literele T și B, iar dedesubt anul 1790 încadrat într-un cerc mai mic. Moara a fost desființată în anul 1916.

MORILE DE PE VALEA RECE –

Pe Valea Rece (cunoscută în trecut ca Valea Putredă), curgea un pârâu care alimenta mai multe mori. Chiar la intrarea pe

vale s-a descoperit fundația unei mori, menționată în harta morilor ca „Mahl Muhle der Pojer Ianos”, dar pe hartă apar trei însemne de moară. Debitul apei era mult mai mare în perioada când morile erau în funcțiune. Azi apele au fost captate și debitul crește doar în perioadele ploioase. Un canal săpat pe partea dreaptă, la baza dealului, prin locul numit „La păstăi”, ducea apa din Valea Rece la următoarele mori.

MORILE DIN SCHEI

MOARA PELLIONIS

Această moară a fost cea mai mare și mai modernă din Schei. Printr-un canal săpat la poalele pădurii, cursul apei era dirijat la moara lui Mayer (Pellionis), care se găsea pe strada Podul Crețului la nr. 106. Pe frontispiciul impozantei clădiri era scris cu litere mari: TURBINEN KUNST WALZ MUHLE – FRIEDRICH PELLIONIS. Moara a funcționat timp îndelungat. În anul 1911 primăria a captat majoritatea izvoarelor pentru alimentarea cu apă a orașului, valea a rămas cu apă insuficientă, iar moara a fost desființată. În perioada războiului clădirea a fost folosită o scurtă perioadă ca spălătorie. Astăzi imobilul a fost transformat în bloc de locuințe.

MOARA DIN VARIȘTE –

În zona numită „La Variște” (Groapa de var) peisajul s-a schimbat foarte mult de-a lungul timpului, datorită construcției drumului spre

Pietrele lui Solomon. Totuși, dealul din față numit Coasta Prundului ne dă o imagine asupra locului unde a fost amplasată moara. O moară a funcționat pe strada Învățătorilor la nr. 16, iar o altă moară, care apare pe vechea hartă ca „Walkmuhle der Wollweber Innung” funcționa ceva mai jos chiar în curbă, în capătul străzii Variștea de Sus. Locuitorii bătrâni din zonă își mai aminteau cum apa curgea prin jgheaburi de lemn suspendate peste drumul de odinioară.

MORILE DIN SCHEI

MOARA DIN CAPUL SATULUI –

În „Capul Satului”, așa cum era denumită partea de sud-vest a Cartierului Schei, apa trecea de la Moara lui Mayer (Friedrich Pellionis) spre o moară din apropiere, Moara din Capu Satului, pe un canal săpat prin spatele morilor. Moara, mult mai mică și fără o importanță deosebită pentru măcinatul cerealelor, folosea apa pentru dârsta (piuă cu ciocane din lemn pentru baterea postavului) instalată aici, precum și pentru micile instalații mecanice care foloseau forța apei. Tot aici exista o gospodărie care se încadra perfect în peisajul înconjurător și probabil reprezenta o anexă a morii Pellionis

MOARA COMUNEI KRONSTADT

Pe un canal săpat ingenios pe curba de nivel, apa ajungea pe strada Vasile Saftu, prin spatele fostei Școli elementare nr. 1, actualul Seminar Teologic Dumitru Stăniloiaie. Aici a funcționat o moară

comunală, care apare în vechea Hartă a Morilor cu denumirea „Mahlmuhle der Comune Kronstadt”. Drumul până la această moară fiind mai scurt și mai bun, mulți locuitori din Cetatea Brașovului veneau cu grânele aici. De la clădirea școlii, un curs de apă se ramifica pe alt jgheab, spre moara lui Papp și după epuizare, apa cădea în matca ei firească.